

МЕТРОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ

Григор'єв О.В., професор, каф. МСТ, ХНУРЕ

Вовк О.В., доцент, каф. МСТ, ХНУРЕ

Петренко А.І., здобувач кафедри МСТ, ХНУРЕ

Однією із складових, що забезпечує якість будь-якої, зокрема і поліграфічної продукції, є метрологічне забезпечення технологічних процесів підготовки та випуску будь-якого з її видів [1].

Метрологічна служба – сукупність об'єктів діяльності та видів робіт, спрямованих на забезпечення єдності вимірів, інакше кажучи, організацій, окремих підприємств або окремих структурних підрозділів, на які покладено відповідальність за забезпечення єдності вимірів. Це може бути державна метрологічна служба, метрологічні служби державних органів управління та метрологічні служби юридичних осіб.

Розглянемо організацію метрологічної служби в Україні. Відносини, що виникають в процесі провадження метрологічної діяльності регулює Закон України «Про метрологію та метрологічну діяльність» від 5.06.2014 №1314-VII.

Закон [2] включає 32 статті, які об'єднані у 10 розділів та є основою метрологічної системи України, яка складається з: національної метрологічної служби; нормативно-правової бази, у тому числі із законодавчих актів, технічних регламентів та інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері метрології та метрологічної діяльності; національної еталонної бази та системи передачі розмірів одиниць виміру; системи добровільної акредитації калібрувальних лабораторій, а також системи акредитації випробувальних лабораторій, органів оцінки відповідності; навчальних закладів, науково-дослідних установ, організацій, що розповсюджують знання та досвід у сфері метрології та метрологічної діяльності.

Національна метрологічна служба включає: центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері метрології та метрологічної діяльності; центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері метрології та метрологічної діяльності; центральний орган виконавчої, який реалізує державну політику у сфері метрологічного нагляду; наукові метрологічні центри; державні підприємства у сфері Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України – метрологічні центри; Службу єдиного часу та еталонних частот; Службу стандартних зразків складу та властивостей речовин та матеріалів; Службу стандартних довідкових даних про фізичні постійні та властивості речовин та матеріалів; метрологічні служби центральних органів виконавчої влади, інших державних органів, підприємств та організацій; органи з оцінки відповідності засобів вимірювальної техніки та перевірочних лабораторій.

Діяльність із забезпечення функціонування та розвитку метрологічної системи координує Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

Україна є членом Метричної Конвенції з 2018 року, а також учасником Угоди про взаємне визнання (CIPM MRA) в особі Міністерства економічного розвитку та торгівлі України (14 жовтня 2003 року).

На підставі цієї Угоди призначені інститути, які здійснюють метрологічне забезпечення по всій країні::

– ННЦ «ІМ» (м. Харків) (має право на використання логотипу CIPM MRA з 23 березня 2007 р.);

– ДП «Укрметрестандарт» (м. Київ) (має право на використання логотипу CIPM MRA з 17 серпня 2007 р.);

– ДП «ІВАНО-ФРАНКІВСЬКСТАНДАРТМЕТРОЛОГІЯ» (має право на використання логотипу CIPM MRA з 11 грудня 2013 р.);

– ДП НДІ «Система» (м. Львів) (має право на використання логотипу CIPM MRA з 30 липня 2007 р.).

Національний науковий центр «Інститут метрології» є основною організацією з метрологічного забезпечення виробництва в Україні, а також безпосередньо у Харкові, проводить наукові фундаментальні та прикладні дослідження у сфері метрології та виконує науково-дослідні роботи, пов'язані зі створенням, удосконаленням, зберіганням, застосуванням первинних і вторинних еталонів, створенням систем передачі розмірів одиниць вимірювань, розробленням нормативних документів з метрології, формуванням державних програм з метрології та концепції розвитку державної метрологічної системи, а також здійснює державний метрологічний контроль та науково-методичне забезпечення метрологічної діяльності в Україні. У закріплених видах вимірювань створено понад 40 державних еталонів, які забезпечують відтворення і зберігання одиниць фізичних величин з найвищою точністю та передають розмір цих одиниць згідно з державними повірочними схемами. Постановами Кабміну України від 01.04.99 №527 та від 19.12.2001 №1709 еталонну базу внесено до Державного реєстру об'єктів, що становлять національне надбання.

Рішенням Міністерства освіти і науки України від 20.07.2004 р. ННЦ «Інститут метрології» внесено до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави (свідоцтво НБ № 00547).

Список літератури

1. Студопедія. Метрологічна служба поліграфії розділ 2. https://studopedia.ru/1_127082_metrologicheskaya-sluzhba-poligrafii.html.

2. Закон України «Про метрологію та метрологічну діяльність» від 5.06.2014 №1314-VII. http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T141314.html.

3. Національний науковий центр «Інститут метрології». Україна сьогодні. Каталог провідних підприємств України. <http://rada.com.ua/rus/catalog/8643/>.